

אמר רב פפא: הלכך נימרינהו לתרוייהו

הכרי יצחק (מש' טק-טק)

טעם מה שזכה רב פפא להני עשרה בנים שהיו מאירים וגדולים בתורה, שמעתי מהגאון הגדול הרב מהרש"א פולונסקי שליט"א הרב דבית ישראל בירושלים עיה"ק זהו כנגד עשרה דבריא בחילוקי דעות דרבנן שמצינו בש"ס שהיה רב פפא חושש לתרוייהו ואמר בלשון הלכך... וידוע מה שאמרו חז"ל שבת דף כ"ג רש"י מכות דף י"ד האי מאן דרחים רבנן הויין ליה בנין רבנן. ורב פפא דהיה חושש לכולהו ואמר בלשון הלכך דהוה רחים רבנן, לזה טעם זכה רב פפא לעשרה בנים דהוו רבנן, ולהזכירם ג"כ בסיומי המסכתות וש"ס.

מהרי"ף מ"א (משנ"ט ע"א)

גמ' הלכך נימרינהו לתרוייהו. נ"ב עי' תוס' (רי"ט כתובות ז' ע"ב) ד"ה פשיט דכל אמורא היה תופס לטונו בלשון מיוחד כמו תהי ר' יוחנן לייט אציי. ועי' תוס' (חולין ס"ה ע"ב) ד"ה וללא פליגי רק אחד נקט בלשון לא שנה ולאחד בלשון והוא וכן חזינן דרכו של רב פפא כ"מ לאיכא פלוגתא לעשות כדברי שניהם אם אפשר כמו זענני זרכות נמרינהו לתרוייהו כמו כאן ועי' זרכות נ"ט ס' מגילה כ"א ולענין איסור ג"כ (חולין מ"ו ע"א) א"ר פפא הלכך זענין זכית זמקום מרה וחיותא ועי' (חולין ס"ה ע"א) לענין סימני חגבים לא"ר פפא דזענין תרוייהו.

אנך אלביק (מכילתא לר' אבהו ע"א 418)

פעמים רצו רבנן לייחס סתם משנה או ברייתא ומימרא לתנא מסויים, אבל רב פפא טרח שלא להרבות במחלוקת ואמר 'אפילו תימא' חכמים או בעל מחלוקתו וכו', כגון: אמרוה רבנן קמיה דרב פפא כמאן כר' ? וכו' אמר להו רב פפא אפילו תימא רבנן וכו' (שבת ג, א), או כמאן (הא) דלא כפלוני וכו' אמר להו רב פפא אפילו תימא פלוני וכו' (פסחים לב, ב...).

ברכות יא ע"ב: מאי מברך? אמר רב יהודה אמר שמואל: אשר קדשנו במצותיו וצונו לעסוק בדברי תורה. ורבי יוחנן מסיים בה הכי: הערב נא ה' אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפות עמך בית ישראל ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך ועוסקי תורתך, ברוך אתה ה' המלמד תורה לעמו ישראל. ורב המנונא אמר: אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. ברוך אתה ה' נתן התורה. אמר רב המנונא: זו היא מעולה שבברכות. [דק"ס: **אמר רב פפא**] הלכך לימרינהו לכולהו.

ברכות נט ע"א: הרואה את הקשת בענן... מאי מברך - ברוך זוכר הברית. במתניתא תנא, רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר: נאמן בבריתו וקיים במאמרו. **אמר רב פפא**: הלכך נימרינהו לתרוייהו ברוך זוכר הברית ונאמן בבריתו וקיים במאמרו.

ברכות ס ע"ב: כי נפיק אומר: ברוך אשר יצר את האדם בחכמה וברא בו נקבים נקבים חללים חללים גלוי וידוע לפני כסא כבודך שאם יפתח אחד מהם או אם יסתם אחד מהם אי אפשר לעמוד לפניך. מאי חתים? - אמר רב: רופא חולים. אמר שמואל: קא שוינהו אבא לכולי עלמא קצירי! אלא: רופא כל בשר. רב ששת אמר: מפליא לעשות. **אמר רב פפא**: הלכך נמרינהו לתרוייהו, רופא כל בשר ומפליא לעשות.

שבת כ ע"א: עץ יחיד, רב אמר: רוב עביו. ואמרי לה: ברוב היקפו. **אמר רב פפא**: הלכך בעינן רוב עביו, ובעינן רוב היקפו.

תענית ו ע"ב (וברכות נט ע"ב): מאימתי מברכין על הגשמים - משיצא חתן לקראת כלה. מאי מברך? אמר רב יהודה אמר רב: מודים אנחנו לך ה' אלהינו על כל טפה וטפה שהורדת לנו. ורבי יוחנן מסיים בה הכי: אילו פינו מלא שירה כים ולשונונו רנה כהמון גליו כו', עד אל יעזבונו רחמיק ה' אלהינו ולא עזבונו, ברוך רוב ההודאות. רוב ההודאות ולא כל ההודאות? אמר רבא, אימא: אל ההודאות. **אמר רב פפא**: הלכך נימרינהו לתרוייהו: אל ההודאות ורוב ההודאות.

מגילה כא ע"ב: לאחריה מאי מברך? ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם (האל) הרב את ריבנו, והדן את דיננו, והנוקם את נקמתנו, והנפרע לנו מצרינו, והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו, ברוך אתה ה' הנפרע לישראל מכל צריהם. רבא אמר: האל המושיע. **אמר רב פפא**: הלכך נימרינהו לתרוייהו: ברוך אתה ה' הנפרע לישראל מכל צריהם האל המושיע.

סוטה מ ע"א: בזמן ששליח צבור אומר מודים, העם מה הם אומרים? אמר רב: מודים אנחנו לך ה' אלהינו על שאנו מודים לך; ושמואל אמר: אלהי כל בשר על שאנו מודים לך; רבי סימאי אומר: יוצרנו יוצר בראשית על שאנו מודים לך; נהרדעי אמרי משמיה דרבי סימאי: ברכות והודאות לשמך הגדול על שהחייטנו וקיימתנו על שאנו מודים לך; רב אחא בר יעקב מסיים בה הכי: כן תחיינו ותחננו, ותקבצנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך, לשמור חוקיך ולעשות רצונך בלבב שלם, על שאנו מודים לך. **אמר רב פפא**: הילכך נימרינהו לכולהו.

חולין מו ע"א: ההוא פולמוסא דאתא לפומבדיתא, ערקו רבה ורב יוסף; פגע בהו ר' זירא, אמר להו: ערוקאי, זכית שאמרו - במקום מרה. רב אדא בר אבהו אמר: במקום שהיא חיה. **אמר רב פפא**: הלכך בעינן זכית במקום מרה, ובעינן זכית במקום שהיא חיה.

חולין סה ע"א: ובחגבים כל שיש לו כו'. מאי רובו? אמר רב יהודה אמר רב: רוב ארכו, ואמרי לה: רוב הקיפו; **אמר רב פפא**: הלכך בעינן רוב ארכו, ובעינן רוב הקיפו.

חולין עו ע"ב: ת"ר: נשבר העצם ויצא לחוץ, אם עור ובשר חופין את רובו - מותר, אם לאו - אסור. וכמה רובו? כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן: רוב עוביו, ואמרי לה: רוב הקיפו. **אמר רב פפא**: הלכך בעינן רוב עוביו, ובעינן רוב הקיפו.

(ראה בספר הדר יצחק שמחשב אחרת את עשרת המופעים)